

Incidències en la gestió de la renda mínima d'inserció

En l'*Informe al Parlament 2011* es destacaven les queixes sobre la gestió de la renda mínima d'inserció, en particular per les incidències sorgides com a conseqüència del canvi de sistema de pagament durant el mes d'agost. També es posaven en relleu les modificacions legals introduïdes en la configuració de la prestació, que han comportat un enduriment de les condicions per ser-ne persona beneficiària.

Enguany aquests problemes s'han intensificat. Els motius (impagaments, demores en la resolució, etc.) coincideixen bàsicament amb els descrits l'any anterior, però la quantitat de queixes i la gravetat de les situacions descrites porta a concloure que s'ha produït un empitjorament des del punt de vista dels drets de les persones afectades.

D'una banda, encara hi ha moltes persones beneficiàries de la prestació que, com a conseqüència de les incidències en el pagament d'alguna mensualitat de l'any anterior o bé per altres motius, encara no han cobrat les quanties que els correspondrien. De l'altra, també són moltes les persones que es troben en una situació greu de carència de recursos, però que no reben la prestació econòmica de la renda mínima d'inserció.

La demora en la resolució de les sol·licituds de la renda mínima d'inserció agreuja situacions de risc d'exclusió social

Les incidències que s'han tractat amb relació a aquesta qüestió es poden agrupar en diversos blocs, que tenen en comú la desprotecció de les persones per l'impagament de la prestació.

Primerament, cal destacar un volum molt important de queixes relacionades amb la demora en la resolució de la sol·licitud de renda mínima d'inserció. En alguns casos, les persones manifesten que els serveis socials bàsics els han informat verbalment que la prestació ha estat aprovada, però no han rebut

cap comunicació formal. En altres casos, exposen que no tenen cap mena d'informació sobre l'estat del procediment i, en d'altres, assenyalen que els han informat verbalment de previsions temporals de resolució que són desorbitades i que no s'adeqüen a les determinacions legals.

L'Administració apuntava en alguns informes a un increment del nombre de sol·licituds i a una redefinició del perfil de persones beneficiàries arran de les modificacions normatives, i també va indicar que s'havia destinat més personal per valorar les sol·licituds presentades i resoldre aquest problema.

El Síndic ha insistit de manera reiterada en la necessitat de respectar el termini màxim de resolució, i ha instat els departaments amb competència en la matèria a resoldre amb celeritat les sol·licituds, atenent les previsions de la normativa aplicable en cada cas. També ha expressat que el fet que estigui en marxa una modificació de la normativa reguladora de la prestació no empara una paralització dels procediments iniciats.

Cal prioritzar les actuacions que permetin a les persones cobrir les necessitats bàsiques

A més, cal valorar de manera especial la naturalesa d'aquesta prestació, que està destinada a atendre les necessitats bàsiques de les persones, com ara allotjament i alimentació, de les famílies que no tenen altres recursos. La situació de les persones que sol·liciten una prestació de renda mínima d'inserció és de màxima vulnerabilitat, i el retard en la resolució i en la percepció de la prestació els comporta conseqüències greus.

En el context actual és essencial prioritzar les actuacions que garanteixin que les persones en situació de pobresa tinguin accés als recursos que els permetin cobrir les necessitats bàsiques i evitar que s'agreugin les situacions de risc d'exclusió social.

Aquests raonaments també són aplicables a altres supòsits, com ara les demores en la reactivació de casos en què la prestació s'havia suspès per canvis en la situació personal o econòmica de la unitat de convivència. En

la tramitació de les queixes s'ha constatat que sovint transcorre un període molt llarg des del moment en què es valora favorablement la represa fins que es fa efectiva.

Aquesta situació comporta uns perjudicis extremadament greus per a les famílies afectades, que no poden fer front a les necessitats bàsiques, i que, malgrat que ja s'ha acreditat i valorat la situació de necessitat que pateixen, no saben si efectivament començaran a rebre la prestació ni en quin moment. En alguns casos, a més, pot comportar problemes en el seguiment del conveni d'inser-

ció i en el compliment de les obligacions que se'ls exigeix com a titulars de la prestació.

Cal, doncs, arbitrar les mesures adequades per fer més àgil la represa de la prestació econòmica, de manera que, un cop ha finalitzat la causa de la suspensió, la reactivació sigui ràpida. Igualment, en cas de canvi de les circumstàncies de la unitat de convivència que impliquin una modificació de l'import, cal que es faci de manera ràpida per adaptar-se a les noves condicions i poder considerar efectivament ateses les necessitats bàsiques.

Queixa 01810/2012

La persona interessada formula una queixa per la manca de resolució d'una sol·licitud de modificació de l'import de la prestació que havia presentat cinc mesos abans. El Departament d'Empresa i Ocupació informa que s'ha valorat favorablement la modificació i que està pendent que la Comissió Interdepartamental de la Renda Mínima d'Inserció adopti la resolució corresponent.

El Síndic constata que en aquest cas, i en d'altres de similars, han transcorregut molts mesos des del moment en què es va valorar favorablement l'increment de la prestació i, per tant, la necessitat d'una adaptació de la quantia. En conseqüència, recomana al Departament, d'una banda, que prengui les mesures adequades per atendre aquestes situacions, tant pel que fa a la resolució dels expedients com pel que fa a la disponibilitat pressupostària adequada per atendre les demandes en aquests procediments; i de l'altra, que resolgui com més aviat millor els casos plantejats, n'actualitzi la quantia i faci l'abonament dels endarreriments corresponents.

Queixa 04929/2012

La persona interessada és perceptora de la prestació de renda mínima d'inserció des de començaments d'any. Presenta queixa perquè no se li han abonat íntegrament les mensualitats que li correspondrien des de la data d'efectes, fixada sis mesos abans.

El Síndic posa en relleu la demora en el pagament, situació que ha comportat a la persona interessada perjudicis greus i el fet que ha presentat diverses reclamacions per aquest motiu, sense haver-ne rebut cap resposta.

El Síndic destaca la naturalesa de la prestació i suggereix al Departament que prengui les mesures oportunes per fer l'abonament corresponent de les mensualitats pendents.